

25 listopada 2022 r.

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KOMISJA PRAW CZŁOWIEKA, PRAWORZĄDNOŚCI I PETYCJI

Podmiot Wnoszący Petycję: adw. Zbigniew Cichoń,

PETYCJA

W SPRAWIE PODJĘCIA INICJATYWY USTAWODAWCZEJ W PRZEDMIOCIE ZMIANY
KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO- ART. 394 par. 2 KPC

1. Zakres petycji

Petycja dotyczy zmiany treści art. 394 par. 2 kpc, uzależniającego możliwość złożenia zażalenia na postanowienie Sądu od uprzedniego złożenia przez stronę wniosku o sporządzenie jego uzasadnienia.

2. Treść petycji

Postuluję podjęcie zmiany ustawodawczej polegającej na zmianie treści 394 par. 2 kpc ,
tj.:

~~"Termin do wniesienia zażalenia wynosi tydzień od dnia doręczenia postanowienia z uzasadnieniem. Jeżeli przy wydaniu postanowienia sąd odstąpił od jego uzasadnienia, termin liczy się od dnia ogłoszenia postanowienia, a jeżeli podlegało ono doręczeniu – od dnia jego doręczenia."~~

„Termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od doręczenia postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym lub od ogłoszenia postanowienia zapadłego na rozprawie. Jeśli strona w przepisany terminie złożyła wniosek o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia postanowienia termin do wniesienia zażalenia liczy się od doręczenia postanowienia wraz z uzasadnieniem."

3. Cel petycji

Celem postulowanej zmiany jest usprawnienie postępowania cywilnego i szersza ochrona praw stron postępowania.

Petycja jest wnoszona w interesie publicznym.

4. Uzasadnienie

W wyniku nowelizacji art. 394 par. 2 kpc dokonanej z dniem 7 listopada 2019 r. zmieniona została procedura zaskarżania postanowień wydanych przez Sąd w postępowaniu cywilnym. Niestety, zmiana ta zamiast usprawnić proces cywilny i przyspieszyć go znacząco go wydłuża. Wprowadzono bowiem obowiązek dla strony zmierzającej złożyć zażalenie dwukrotnych czynności zamiast jednokrotnej, jak to było w poprzednim stanie prawnym. Najpierw bowiem należy złożyć wniosek o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia postanowienia a dopiero potem złożyć zażalenie po otrzymaniu tegoż uzasadnienia. W poprzednim stanie prawnym wystarczyła jedna czynność, tj. złożenie zażalenia. Oczywiście wydłuża to zupełnie zbytecznie postępowanie. Rozumiejąc intencję ustawodawcy, iż zamierzał oszczędzić sądom pracy i w związku z tym zrezygnował w art. 357 par. 2 kpc z obowiązku uzasadniania zaskarżalnych postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym, proponuję, aby pozostawić możliwość składania tak jak w poprzednim stanie prawnym zażalenia bez

żądania sporządzenia uzasadnienia przez Sąd, chyba że strona zażąda takiego uzasadnienia. Należy podkreślić, iż zaskarżalne postanowienia wydane w toku postępowania zazwyczaj dotyczą kwestii wypadkowych i oczywistych, a co za tym idzie nie wydaje się, by konieczne było żądanie, zwłaszcza przez profesjonalnego pełnomocnika, uzasadnienia postanowienia. Tym bardziej, iż Sąd uznając oczywistą zasadność zażalenia może w trybie art. 395 par. 2 kpc zaskarżone postanowienie uchylić, nie przysyłając akt do rozpoznania sądowi II instancji. Wydaje się zbyteczne zatem angażowanie Sądu i strony do dodatkowych czynności zwłaszcza w takich przypadkach. Po cóż bowiem strona ma składać wniosek o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia, Sąd zaś sporządzać owo uzasadnienie, skoro kwestię zasadności zaskarżenia można rozstrzygnąć bez głębszych analiz w kwestiach wypadkowych.

Dodatkowym problemem, jaki można zauważyć w praktyce, jest swego rodzaju zastawienie "pułapki" na stronę postępowania. Strony bowiem będąc obecne na rozprawie, na której usłyszał ustne uzasadnienie postanowienia są często przekonane, iż uzasadnienie to wystarczy do otwarcia drogi do złożenia zażalenia. Podobnie w sytuacji, gdy Sąd zrealizuje swe uprawnienie z art. 357 par. 5 kpc i zawrze zwięzłe motywy rozstrzygnięcia, które jednak wcale nie otwierają drogi do złożenia zażalenia. Następnie, na podstawie art. 357 par. 6 kpc Sąd może odstąpić od sporządzenia uzasadnienia, wtedy zaś termin do złożenia zażalenia biegnie od dnia doręczenia postanowienia. Niespójność i nieintuicyjność powyższych rozwiązań prowadzi do kuriozalnych sytuacji, w których problemem tak nieistotnym jak to, czy w przypadku skargi na orzeczenie referendarza sądowego należy złożyć wniosek o uzasadnienie, musi się zająć Sąd Najwyższy (por. uchwała SN III CZP 26/20).

Regulacja, zgodnie z którą zażalenie można było wnosić bez żądania wniosku o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia funkcjonowała w polskiej procedurze cywilnej dziesiątki lat. Brak było obiektywnych przesłanek do wprowadzenia krytykowanej zmiany, która wydłużyła zbytecznie postępowanie.

W związku z powyższym należy potraktować wprowadzoną w 2019 r. nowelizację jako niefortunną i podjąć działania zmierzające do powrotu do stanu prawnego sprzed jej wejścia w życie.

5. Zgoda na udostępnienie danych osobowych

Podmiot wnoszący petycję wyraża zgodę na udostępnienie jego danych osobowych na stronie podmiotu rozpoznającego petycję.

Podmiot wnoszący petycję
adw. Zbigniew Cichoń